Att hitta sin stil

– och på köpet en Porsche

Kandidatarbete

Britt Ledberg

Lunds universitet, Språk- och litteraturcentrum,

Författarskolan, höstterminen 2012, FFSK10

Innehåll

Inledning 1

Om romanen 2
Ett försök till baksidestext 2
Starten 3
Textexempel ur min roman 3

Under skrivtiden 4
– rutiner 5
– kopplingen till övningar 6
– handledningen 6
– textsamtal 7

Min stil 7
– språket 8
– dialog och inre sceneri 8
med textexempel ur boken
– perspektiv 8
med textexempel ur boken
– miljö 9

Fiktion, men personliga känslor 11

Läsaren, någon som jag 11

Inspiration 12
– med litteratur

Sammanfattning 13

Bilden på omslaget visar uppsatsens författare hösten 2012 tillsammans med hennes pappas Porsche Carrera -58.

Inledning

När jag skickade min ansökan till Författarskolan vid Lunds universitet inför höstterminen 2011, hade jag inget påbörjat bokmanus i byrålådan som väntade på att bli slutfört.

Jag hade inte heller någon färdigt genomtänkt idé till ett bokmanus och inte heller några uttalade författardrömmar. Jag tyckte att det lät pretentiöst att säga att jag tänkte, eller ens ville, bli författare och att jag skulle skriva en bok.

Under första terminen var min handledare, professor Björn Larsson, tvungen att puffa på mig åtskilliga gånger innan jag vågade tala om mitt manus som "min bok".

Men det jag längtade starkt efter var att få utveckla mitt skrivande, den syssla jag ägnat mig åt i hela mitt vuxna liv, men då som journalist, som reporter inom dags- och veckopress.

Jag har alltid haft lätt för att uttrycka mig i text – såväl i skoluppsatser från tidiga år som i professionella nyhetsartiklar eller på ett enkelt vykort från en semesterort.

Jag minns att Lars Furhoff, rektor för Journalisthögskolan i Stockholm under den tid jag gick där, brukade säga att han mött studenter som motiverat sina journaliststudier med att de var duktiga på att skriva uppsatser i skolan, och att han då brukade påpeka för dem att det verkligen inte rörde sig om samma slags skrivande. Efter hand, jag har nu jobbat som journalist i 29 år, har jag begripit hur rätt han hade, och efter tiden på Författarskolan har jag än mer insett skillnaden mellan det nyhetsjournalistiska skrivandet och det skönlitterära.

Det var annars inte helt självklart för mig när jag började kursen – skriva kunde jag ju, tyckte jag, och skriva som skriva – så särskilt annorlunda kunde det väl inte vara. Men att skriva en roman visade sig inte vara riktigt så enkelt som jag hade trott, däremot vansinnigt mycket roligare och mer stimulerande än jag kunnat ana.

Om romanen

Jag skriver en roman som jag vill kategorisera som ett drama utspelat i nutid och tänkt för vuxna läsare. Romanen har fått titeln *Sista ordet blev aldrig sagt*, något jag vågade skriva till först under den andra terminen.

För att ungefär beskriva vad romanen handlar om gör jag här ett försök att formulera en baksidestext:

> När testamentet efter familjetyrannen Roland öppnas visar det sig att han helt har uteslutit sitt enda barn, dottern Petra. Det som finns i dödsboet – några tusenlappar på en bankbok och en röd Porsche - vill Roland som sin sista vilja skänka till en organisation. Petra, som aldrig har känt sig älskad av sin pappa känner sig bedrövad av att ändå inte finnas med i hans testamente.
>
> Samtidigt beslutar sig hennes mamma för att göra sig av med en lögn hon levt med så länge att den tärt på hennes själ.
>
> När Petra tar kontakt med den som fått ärva hennes pappas Porsche vaknar minnen från åkturer med fadern och hon börjar förstå att allt inte är som hon hade trott.

I boken finns flera etiska dilemman: Mammans val mellan en man och sitt barn, som hon ställs inför, och pappans val mellan sin dotter och att hämnas.

Romanen har fem huvudkaraktärer, där två kan sägas vara huvudpersoner – mamman Ann-Christin och dottern Petra. Här finns också den biologiske fadern Allan, liksom arvtagaren Benny. Den döde pappan, Roland, finns med genom historien på olika vis, bland annat via tillbakablickar och i de övriga karaktärernas tankar och minnen.

Berättelsen utspelar sig under ett knappt halvår, från de första dagarna i november och in över våren nästa år. Men jag gör flera tillbakablickar i karaktärernas liv, och själva historien utspelar sig från den senare delen av 1950-talet fram till slutet av 1990-talet.

Starten

Jag visste att det var en roman jag ville försöka mig på att skriva under min tid vid Författarskolan. Jag hade funderingar även på en reportagebok, men bestämde mig för att jag ville prova på något helt nytt och att den här utbildningen skulle ge mig chansen till det. Det var en roman som kändes som den största utmaningen, som det slag av skrivande som jag hittills aldrig försökt mig på och nu kunde få hjälp att styra, via handledning, textsamtal och skrivövningar.

Som antagningsprov hade jag skickat vad man kan kalla en novell, en text på åtta sidor som blev det första manus från mig som jag och min handledare gick igenom.

I mitt yrke är jag van att få textkritik och att ta till mig den. När Björn Larsson och jag diskuterade olika uttryck och meningsbyggnader jag använt mig av var vi till

övervägande delen överens om vad som var bra respektive mindre bra. Diskussionen gav mig lust att ta itu med min textbehandling och att förbättra den.

Vi pratade också om perspektiv och tempus att arbeta med i det fortsatta romanskrivandet. Jag höll med om visst, blev fundersam över annat, men fick hur som helst sådan inspiration att jag med kraft satte i gång med mitt romanmanus.

Det kom genast att skilja sig från antagningsprovets text, men där fanns en kärna kvar, en idé jag ändå hade haft.

Redan i antagningstexten skrev jag i perspektivet tredje person. Jag hade valt det för att jag tyckte att det kändes tydligt. Tredje-persons-perspektivet tillåter mig att berätta om samtliga romanfigurers tankar och göranden. Det blir inte lika snävt som ett jag-perspektiv. Dessutom kändes det enklare på så vis att jag tyckte att jag kunde håla texten ifrån mig – den kom inte för nära, den blev inte "jag".

Men det ska sägas att när jag skrev de första 15 sidorna av mitt manus var jag inte helt klar över den milsvida skillnaden mellan de perspektiv en författare kan välja – det vill säga, hur mycket eller vad som låter sig beskrivas genom ett jag eller ett han eller hon, eller för all del en allvetande berättare. Detta blev en senare aha-upplevelse för mig, i samband med föreläsningar, skrivövningar och den ytterligare läsning vid Författarskolan som inte gjordes enbart för nöjes skull (då i alla fall jag inte har reflekterat över perspektiven på det "professionella" sättet, utan helt enkelt bara har slukat bokens text).

Mina 15 sidor till den första textinlämningen hösten 2011 skrevs ur perspektivet från en av mina karaktärer kallad Roland. Det ingick en del hopp i tiden i texten och sammantaget blev den inte helt begriplig för min handledare och inte heller för en annan utomstående som fick läsa texten.

Jag tog till mig av kritiken, jobbade vidare med texten, men kände sedan att jag fastnade och att berättelsen tog slut. Jag funderade och jag skrev om, och fick så idén att pröva att byta perspektiv till en av mina andra karaktärer, Ann-Christin. Då började texten att flyta och romanen började ta form. Det blev en väldigt intressant och speciell upplevelse!

Så här inleddes romanen i den allra första versionen:

> **Han *(Roland, min anmärkning)* stod framför vedförrådet med katten i famnen. Han hade tyckt mycket om sin katt och att dra fingrarna genom den fluffiga angorapälsen. Det var en simpel bondkatt, inget rasdjur, men alla hade tyckt att den var ovanligt stor. Det var nog därför han stod sådär**

bakåtlutad. Han behövde balansera tyngden av djuret. Katten låg med halvslutna ögon och såg på honom med förtröstan, utan att genast vilja slinka ur greppet och springa sin väg.

Hans pappa måste ha tagit fotot från trappan till den faluröda gamla träkåken, den som revs när tiderna blev bättre och ersattes med huset i sten.

Snön nådde nästan halvvägs upp längs förrådets manshöga väggar. Den skottade gången fram till öppningen syntes som en skugga och vedklabbarna skymtade i täta staplar från marken upp till taket. Roland mindes den fodrade bomullsmössan med öronlapparna och den hemsydda overallen i tovig ull. Det syntes mörka fläckar på knän och lår, och troligen satt det en fläck i baken också, om han hade kunnat vända sig om och visa. Han mindes hur lång tid det hade tagit för overallen att torka och hur den under tiden spred en våtunken doft i husets alla rum.

Så här blev inledningen efter perspektivbytet:

Det var inte till Rolands begravning som Ann-Christin hade velat gå. Hon hade sett fram emot att få träffa honom vid ett fönsterbord på Grands Veranda, han i den gula kavajen, hon i sin blommiga klänning och de röda skorna med slejf. Hon skulle ha beställt en fisksoppa, han en köttbit. Båda hade säkert startat med varsitt glas champagne, men till maten hade hon valt vitt vin och han en öl, från flaska. Starköl som tappades ur kran fuskades det med, brukade han säga.

Rolands vrede borde ha lagt sig med åren och han skulle inte bli osams med kyparen eller garderobiären eller taxichauffören. Ann-Christin hade kunnat snurra på sitt vinglas och släppa ner axlarna. Hon hade fått svara på ärligt undrande frågor om deras dotter Petra, som Roland inte pratat med på många år och fått berätta hur hon själv hade det numera.

Det blev i stället så att jag använde den första "kasserade" inledningen längre fram i romanen. Där passar den bättre i sitt sammanhang och blir förståelig och relevant.

Under skrivtiden

– rutiner

Till textinlämning nummer två, i januari 2012, hade jag skrivit de 30 sidor som då

skulle vara klara enligt studiegången.

Hittills under studietiden har jag skrivit intensivt under just de stipulerade skrivperioderna. Jag har haft fasta rutiner där jag efter att ha morgonrastat mina två hundar har satt mig vid datorn för att skriva. Normalt har jag skrivit till framåt eftermiddagen, runt 15-tiden.

Självklart har det funnits dagar då orden flutit fram lättare respektive med större motstånd, men jag har aldrig känt att jag har velat ge upp eller ägna mig åt något annat. För mig är det lustfyllt att skriva även om arbetet någon dag skulle råka resultera i bara en enda mening.

Mellan skrivperioderna har jag släppt mitt manus och koncentrerat mig på universitetets föreläsningar. Dock har jag bearbetat manuset i huvudet och vid några tillfällen gått in och skrivit till eller ändrat kortare stycken.

– kopplingen till övningar

I de många övningar och uppgifter vi har haft på schemat vid Författarskolan har jag så gott som hela tiden skrivit helt nya texter. Jag har alltså inte arbetat om min romantext till exempelvis en saga, ett scendrama eller en science fiction-historia. I uppgiften *tv-dramatik* under hösten 2012 provade jag för första gången att använda min romantext och då göra den till en tv-serie.

Det var intressant och fick mig att tänka till om dramaturgin i min text, som jag tror påverkades efter den övningen, men utan att jag gjorde några betydande ändringar i mitt romanmanus.

Jag har funderat över om det har varit bra eller dåligt att hålla min roman utanför Författarskolans övningar, men har kommit fram till att det har gett sig självt.

I övningarna har jag känt att jag har velat komma ifrån romanens manus och i stället skriva i en annan stil och med andra karaktärer. Romanen har under de tiderna fått leva sitt liv ifred och jag tycker att det har fungerat bra. Fortfarande känns det som om romanen vill leva ett eget liv och att Författarskolans övningar och uppgifter för mig har varit välbehövliga avbrott och pauser i det ensamma skrivandet på romanen.

Övningarna och uppgifterna har hjälpt mig att hålla min penna igång. Jag har samtidigt kunnat testa olika stilar och grepp och nästan genast fått respons på det i våra genomgångar av respektive uppgift.

Lyrikavsnittet, där vi skrev bunden vers och även skrev "svar" på kända poeters dikter (jag valde polska Wislawa Szymborska), fungerade väldigt bra för min kreativitet.

Dikterna väckte nya slag av formuleringar hos mig som blev mer lekfulla än i andra texter jag skrivit. En slags förlossning av språket.

Det var förvånande för mig. Jag har inte tidigare vare sig skrivit eller läst mycket av lyrik, förutom i den obligatoriska gymnasieundervisningen, men jag kände mig närmast upprymd. Diktandet blev en bra laddning för mitt fortsatta romanskrivande.

– handledningen

Jag är tjänstledig från en fast anställning och var därför tvungen att jobba under sommaren mellan termin två och tre. Jag trodde att jag då skulle få mer skrivet på romanen eftersom jag arbetar på schema med upp till fem lediga dagar i följd, men det visade sig vara svårt att få tillräcklig ro för den koncentration jag behövde.

Till hösten 2012 hade jag i alla fall 63 sidor att lämna till min handledare. Jag kände då ett stort behov av att diskutera texten. Höll den måttet för litterär kvalitet? Var den mer lik en följetong i en veckotidning?

För mig har handledningen hela tiden varit oerhört viktig. De samtalen och den genomgången av texten har gett mig den inspiration som varit nödvändig för att få ny kraft att skriva vidare. Det gäller oavsett de synpunkter jag fått. Det handlar inte om att strykas medhårs eller att ta emot enbart så kallad positiv kritik, utan att få en fingervisning om var jag behandlar texten väl, eller mindre väl, och vad jag behöver arbeta mer med.

Min handledare Björn Larsson har, enligt min analys, hela tiden varit försiktig med att vara för positiv. Jag tror att hans avsikt har varit att jag inte skulle slå mig till ro och känna mig nöjd med min text. För mig har det fungerat. Efter varje handledning har jag känt stor inspiration att fortsätta skriva. Samtalen i sig har gett inspirationen – prat om alternativa sätt att angripa texten och handlingen, och inte minst det språkliga. Handledningen har uppmärksammat mig på mitt språk, i stort som smått. En upprepning jag skrev in redan i min antagningstext – jag hade tre "i" på två rader – blev inringad med rödpenna och därmed djupt synlig för mig. Jag har inte upprepat en enda gång mer, tror jag, under mitt skrivande vid Författarskolan, och i så fall har jag sett det och rättat till det.

Björn Larsson och jag har vid minst ett tillfälle haft vårt "textsamtal" via e-post, eftersom han då befann sig utomlands. Jag var först skeptisk och ville ha en personlig träff, men även mejlandet fungerade bra.

Handledningen har för mig varit en helt ovärderlig text- och språkdiskussion och

hade gärna fått ta mer plats på schemat.

– textsamtalen

Textsamtalen, där ytterligare en handledare har deltagit (i min samtalsgrupp professor Lars-Håkan Svensson) tillsammans med ett varierat antal studenter (alla har inte varit närvande vid samtliga tillfällen), har gett mig mest när det gäller att se hur de andra skriver och behandlar sitt språk och vilka stilar och perspektiv de har valt.

Jag har förvisso fått synpunkter och respons också på min egen text, där mycket har varit värdefullt, till exempel runt upprepningar och/eller oklarheter i språket och hur karaktärerna har uppfattats.

Men jag har känt att det har varit svårt för utomstående att sätta sig in i min berättelse med hjälp av ett utdrag på ett mindre antal A4-sidor. En del synpunkter har därför blivit mindre värdefulla eftersom de har känts som ryckta ur sitt sammanhang. Samma upplevelse måste gälla för dem jag själv har gett respons till.

Summa summarum: Det bästa med textsamtalen har för mig varit att få läsa de andras texter.

Jag kan tillägga att jag under sommaren mellan termin 2 och 3 bildade en mindre samtalsgrupp med två kurskamrater. Vi läste varandras texter så långt som vi kommit, och för mig var det värdefullt på samma sätt som jag beskrivit här ovan. Jag fick bra synpunkter på den egna texten och jag lärde mig av att se hur de andra skrivit.

Nu skulle man kunna invända att jag inte behövt söka mig till Författarskolan för att sätta mig ner och skriva en roman och för att leta rätt på skrivande fränder att "byta text" med, att bilda en textsamtalsgrupp.

Men för mig är det på det viset att jag aldrig skulle ha kommit i kontakt med det skönlitterära skrivandet utan Författarskolan och jag skulle aldrig heller ha fått kontakt med mina skrivande kurskamrater.

Min stil

– språket

När jag kom till Författarskolan skrev jag, inte överraskande, i en journalistisk stil. I början tänkte jag inte på det eftersom det språket var så naturligt för mig. Men efter

hand, i textsamtal och responsgenomgångar började jag själv höra och känna hur mitt språk var mer av hårt konstaterande sakprosa än böljande, fantasieggande skönlitteratur.

Efter handledning och efter textsamtal, där kurskamrater och andra handledare lämnat synpunkter på min text, har jag jobbat med språket och med tiden fått till en mer sjungande stil och meningsbyggnad – hoppas jag.

Eventuellt är den nyhetsjournalistiska stilen helt borta ur min penna, eller snarare, jag kan växla språk efter vad som för tillfället ska skrivas. Så känns det i alla fall vid tillfällen når jag har kallats in för att jobba. Det har inte varit något problem att skriva korta, nyhetsjournalistiska texter. Men skrivandet på Författarskolan har gett mitt språk en ytterligare dimension att kunna ta till, den skönlitterära. Helt fantastiskt! Här kan jag förstås få mothugg av en läsare, men så är känslan för mig.

Efter hand har jag också lyckats få bort de flesta av de småord jag annars gärna lägger in i text, såsom "nog", "kanske", "lite", "ju".

Att skriva min roman på Författarskolan har fört mitt språk framåt. Det har blivit ännu roligare att skriva och det har verkligen känts som en utmaning att ge mig på en romantext. I ärlighetens namn trodde jag att det skulle vara lättare än det visade sig vara.

Jag tycker att jag från början har fått fram tydliga röster i min roman, men min språkliga stil har absolut förändrats till det bättre.

Jag tycker själv att mitt språk är enkelt eftersom jag inte använder konstiga eller svåra ord, utan försöker arbeta med synonymer och olika uttryck för att variera texten och göra den läsvärd och begriplig. På mitt skrivbord ligger alltid *Svensk synonymordbok*.

Min text är rakt uppbyggd, med stycken som berättas ur tredje person varvat med repliker. Jag har med tankar och minnen, men inga drömsekvenser eller dikter. Om språket är blommigt eller avskalat vet jag inte riktigt, någonstans där emellan, tror jag. På några ställen, särskilt i dialog, har jag försökt göra texten en aning humoristisk med dragning åt det svarta. Men i huvudsak är texten allvarlig och seriös.

Avgör själv via textexemplen här nedan där jag lagt in en dialog mellan huvudkaraktärerna och en så kallad inre scen hos en av dem.

– dialog och inre sceneri

Jag arbetar med både dialoger och scener ur karaktärernas inre. Med dialogen försöker jag gestalta förhållandet mellan dem som pratar, medan de inre skeendena ska visa vad

och hur karaktärerna tänker och känner.

Dialogerna har jag efter handledning och textsamtal kortat på så sätt att replikerna blivit mindre pratiga, de har fått färre ord. Jag har en tendens att bli pladdrig, så att säga, och jag tycker att texten har vunnit på de strykningar jag har gjort.

Genomgående skriver jag "sa" i mina repliker. Jag använder inte "med ett leende", "lömskt", "förtroligt" eller något annat adjektiv. Jag använder inte heller talspråk och inte någon dialekt eller några slanguttryck.

Här är ett exempel på en dialog som funnits med i romanen från början:

> **Hon (Petra, min anmärkning) hade kommit tillbaka från sovrummet och stod intill Ann-Christin igen.**
>
> **"Minns du", sa hon, "när han lyfte upp mig ur soffan och knuffade mig i ryggen, genom hallen och ut i farstun? Jag hann knappt få på mig skorna och det enda jag hade sagt var att jag inte röstade borgerligt."**
>
> **"Ja, det kommer jag ihåg."**
>
> **"Du lät honom hållas. Det gjorde du alltid."**
>
> **"Jag vill inte bråka. Måste vi bråka?"**
>
> **"Där", hon pekade mot bokhyllan, "låg du hopkrupen på mattan och snyftade och skrek, när han slog dig".**
>
> **"Jag tror att parkeringstiden har gått ut nu".**
>
> **Ann-Christin plockade upp sin kappa från stolsryggen och började gå mot dörren.**

Här är ett exempel på ett inre sceneri:

> **Hon (Ann-Christin, min anmärkning) hade behövt en lönndörr. En lucka till ett gömställe där tankar kunde släppas ut och studsa mot väggarna tills de slogs sönder. Huvudet hade värkt så gott som varje dag sedan hon fått veta att Roland hade legat död i månader och ruttnat i sin säng. Hon kunde ha ringt, men å andra sidan hade han ju inte kunnat svara. Samma sak om hon lagt undan stoltheten och gått dit för att ringa på dörren. Hur snabbt hade han dött? Hade han hunnit tänka? Säga något? Gripa efter telefonen?**
>
> **Hon ville inte dö ensam. Hon ville inte dö utan någon intill sig. Hon ville inte dö. Den här dagen hade hon haft svårt att sitta hemma där tankarna jagade runt.**

– perspektiv

Jag har redan nämnt att jag skriver min roman i tredje perspektiv och att det föll sig naturligt från början.

Jag tror att jag hade fått svårt att hålla texten ifrån mig, att den krupit för nära, om jag hade valt att skriva i jag-form. Så ville jag inte ha det. Jag inbillar mig att det med skönlitterär skrivrutin går att hålla texten på avstånd även i ett jag-perspektiv, men jag är nu en gång nybörjare.

Dock fick jag för mig att experimentera med jag-formen, ur min karaktär Rolands perspektiv. Att det inte kom mig för nära tror jag beror på en så enkel sak som att karaktären är en man.

Jag visar några rader här, som då alltså skulle vara en alternativ inledning på min roman där Roland, vars begravning Ann-Christin är på väg till i gällande version, här håller på att dö. Jag kan tillägga att jag aldrig visat det här för någon.

> **Så mörkt det är. Hur länge har jag sovit? Jag ser inte klockan på nattygsbordet. Nu minns jag. När jag lade mig var det ljust nästan som på dagen, så jag drog för. Då kan det vara morgon ändå. De täta sammetsgardinerna är effektiva.**
>
> **Jag har fått kramp. Det måste ha varit smärtan som väckte mig för jag hör inget oväsen, ingen granne har fest. Det susar bara som vanligt från trafiken nere på gatan, men det har jag vant mig vid efter trettiotre år här i lägenheten. På dagarna brusar det ständigt, nu hörs bara en och annan bil, så det betyder att klockan borde vara runt vargtimmen. Så upp och dra ifrån! Gryningsljuset är vackert på sommaren. Jag behöver ändå något att dricka, är alldeles torr i halsen.**
>
> **Benen känns tunga, jag orkar inte röra på dem. Jag som har så mycket att göra i dag. Bordet på Grand måste bokas så att jag garanterat får ett vid fönstret. Ann-Christin och jag ska inte träffas där förrän nästa vecka, men jag vill vara på den säkra sidan. Så här års går många turister till restaurangen. Kavajen hämtade jag på kemtvätten häromdagen. Det är opraktiskt att den är gul, minsta fläck syns. Men jag ville ha just den färgen.**
>
> **Nu hugger det i bröstet igen, och det dunkar vid tinningen.**

Det var svårt och utmanande att skriva, men det blev spännande, tycker jag. Det här är inget jag skulle ens ha tänkt på utan inspirationen från Författarskolan.

Kanske försöker jag mig på det vid ett annat tillfälle, nu har jag varken haft tid eller kraft att slutföra experimentet. Att skriva hela romanen ur det här perspektivet hade

varit väldigt svårt, kanske går det inte ens att genomföra.

Som romanen ser ut nu, i januari 2013, har de fyra huvudkaraktärerna sina egna perspektiv. Även den döde Roland har sitt eget perspektiv i ett kapitel. Det är en tillbakablick där han berättar en händelse ur sin synvinkel.

Jag har inte med någon allvetande berättare.

Perspektivet tredje person känns tydligt för mig och ger mig utrymme att berätta om var och ens inre tankar och känslor.

Jag upptäckte också att spänningen höjdes när de olika perspektiven ställdes emot varandra i skilda kapitel. Här menar jag till exempel att två karaktärer kan beskriva samma händelse, men ur sina egna perspektiv.

– miljö

Jag har valt Stockholm som romanens huvudsakliga miljö, men staden är inte bärande för berättelsen, den skulle kunna utspelas någon annanstans.

Att jag valde Stockholm beror på att jag själv har bott där i 32 år och är hemtam med gator, stadsdelar, väder, färger, stämningar, etc.

Jag har inte skrivit in några målande yttre miljöskildringar, men karaktärerna rör sig vid några av de större gatorna och platserna såsom Kungsgatan, Sveavägen, Hötorget, Sergels torg och Stureplan. Jag har med beskrivningar från tunnelbanan, av den intensiva trafiken och folkträngseln, attribut som också de är typiska för Stockholm, i alla fall i ett Sverigeperspektiv.

I romanen finns även några kapitel där läsaren förflyttas till landsbygden/småstaden, och där skriver jag in mer av miljö och beskriver landskap, byggnader och natur. Troligen kommer även Stockholm att ha fått mer färg i romanens slutversion, men anledningen till den mer utbredda miljöbeskrivningen när texten rör sig i landsbygden/småstaden tror jag beror på att jag det landskapet har känts roligare att måla upp helt enkelt. Känslan bygger nog på något inom mig själv – att jag känner Stockholm så väl, men inte andra delar av landet.

En av mina karaktärer arbetar som veterinär, ett yrke jag valde eftersom jag kan beskriva det trovärdigt efter att ha arbetat nära en distriktsveterinär tidigare i livet.

Jag använder mig också av fackkunskaper jag har om hästar och om att spela piano.

Min personliga tro är att efter hand som mitt författarskap utvecklar sig kommer det att bli djärvare och börja röra sig i situationer och miljöer som i dag är mer främmande för mig. Jag tror att själva skrivandet genererar idéer som för författaren vidare och gör att man vill prova fler och nya vägar.

Författarskolan gett mig så mycket inspiration att jag vill fortsätta att skriva litterärt och då hoppas jag kunna återvända till berättelser där jag också använder för mig ännu mer av hittills okända platser, reaktioner, karaktärsdrag, etcetera.

Fiktion, men personliga känslor

Jag skriver inte självbiografiskt, men jag har alltså använt mig av känslor och reaktioner från mig själv – förstås. Det tror jag alla författare gör till en del, och att det med tid och erfarenhet kan utvecklas (se mitt resonemang här ovan). Vid sidan om att plocka reaktioner från sig själv har det naturligtvis gällt att försöka leva sig in i hur en människa med en annan personlighet skulle reagera och agera.

Att i all anspråkslöshet ändå sätta samman de fem skilda karaktärer jag har i min roman har varit en både spännande och utvecklande resa. Att i skrivandet låtsas vara både en och flera!

Jag har även plockat en del händelser från mitt eget liv. Till exempel ägde min pappa en gång en röd tävlings-Porsche som jag själv fick åka med i någon enstaka gång. I mitt researcharbete för romanen ville jag ta reda på vad en sådan bil kan vara värd i dag och då hittade jag just den bilen, som efter 55 år fortfarande rullar och i dag ägs av en samlare.

Det var väldigt oväntat för mig och blev till ett känslosamt, men samtidigt uppiggande, ögonblick. Besöket hos samlaren och bilen gav mig dessutom ytterligare inspiration i mitt skrivande.

Läsaren, någon som jag

Som läsare har jag sett framför mig en person som till sinnet liknar mig själv, det vill säga någon som tycker om att läsa om relationer mellan människor, hur de kan förändras och vad som då kan hända och utveckla sig.

Min förhoppning är att det ska gå att känna igen sig i texten, men att det efter sista

sidan ändå ska kännas som om man har upplevt något nytt.

Inspiration

– med litteratur

Jag har alltid läst mycket böcker och tidningstexter, såväl nyheter som reportage, och allt sammantaget har förstås påverkat hur jag skriver i dag.

Men under tiden vid Författarskolan har jag läst också olika författares skrivhandböcker och det har varit stimulerande inte bara för skrivprocessen utan även för språket.

Jag har letat efter litteratur som ska berätta för mig hur man gör, få en bekräftelse på att mina egna skrivrutiner håller och även att få tips på andra sätt att gå fram

Bland kurslitteratur kan jag nämna *Stephen King, Att skriva* (2000) och *Natalie Goldberg, Writing Down the Bones* (2005) och, nu under tredje terminen *The Cambridge Introduction to Creative Writing* (2007), där jag hade mest nytta av kapitlen 3 och 4.

Jag hade också behållning av *Göran Hägg, Nya Författarskolan* (2004), på första terminens litteraturlista, en bok som jag läste före uppropet och uppfattade som mer lagd åt det humoristiska hållet, men samtidigt full av sanningar.

Elisabeth George, Skriv på! (2004) fiskade jag fram ur min egen bokhylla. På sängbordet väntar *Bodil Malmsten, Så gör jag* (2012).

Handböckerna har gett mig mest tillsammans med textsamtalen där jag läst, begrundat och gett respons på kurskamraters litterära texter och – den helt ovärderliga handledningen.

Vid sidan av kurslitteraturen har jag plöjt *Ernest Hemingway, A Moveable Feast* (1936) – *En fest för livet*, men finns inte längre att köpa på svenska – och *Karl-Ove Knausgård Min Kamp* del 1 (2010) och del 2 (2011), båda författare med ett språk att bara avundas, men som jag ändå tillåtit mig att inspireras av. De båda böckerna är enkla i språket, samtidigt som texterna uttrycker väldigt mycket. Jag har känt mig inspirerad av just det, av det icke-krusidulliga, men ändå så uttrycksfulla.

I övrigt har jag inte känt någon riktig lust att läsa skönlitterärt – såväl den nämnda Hemingwayboken som Knausgårds epos kan sägas hamna någonstans mitt emellan skrivhandböcker och romaner. Samtliga tre böcker handlar om författarna själva under vissa perioder av deras liv och förutom händelser beskriver de även skrivandets vedermödor och tekniker.

Jag har gjort nedslag även i annan skönlitteratur, men det har stannat vid att ta del av perspektiv, stil och teknik. Jag har inte kunnat läsa enbart för njutningens skull. Kanske kommer jag aldrig mer att kunna göra det, på samma sätt som jag numera har svårt att läsa en tidningsartikel utan att titta på byline för att se vem som är skribent och sedan sitta och leta källhänvisningar, fundera över rubriken och liknande.

Jag är inte säker på hur mycket det här stör mig, för det ger samtidigt en rymligare botten till läsandet.

Sammanfattning

Utan Författarskolan hade jag aldrig börjat skriva skönlitterärt. Jag hade inte satt mig framför min dator för att i min ensamhet börja knåpa på en roman. Jag hade inte heller sökt mig till en skrivarkurs på, låt oss säga, kvällstid.

Kanhända beror det här på att jag alltid har ägnat all min arbetstid åt skrivande, om än av annat slag.

Det viktiga för mig har varit, och är, handledningen och samtalen med andra studenter om texter och litteratur. Genom Författarskolan har jag fått ett kontaktnät att kunna använda i framtiden.

Författarskolan har också gett mig en legitimitet i att skriva skönlitterärt. Att skrivandet är knutet till en institution för språk- och litteratur vid ett universitet har gjort att mitt skrivande mötts med större respekt, av chefer som gett mig tjänstledigt, av släktingar och vänner. Mitt romanskrivande betraktas inte som en hobby eller något annat vid-sidan-om-projekt. Det har varit, och är, på riktigt.